

**CAREGIVERS' EXPERIENCES IN CARING
FOR DEPENDENT ELDERLY PERSONS**

RATCHANEE PAPANGKORN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF
MASTER OF NURSING SCIENCE (ADULT NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

2003

ISBN 974-04-3461-4

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ประสบการณ์การดูแลของผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพา (CAREGIVERS' EXPERIENCES IN CARING FOR DEPENDENT ELDERLY PERSONS)

รัชณี ปภังกร 4136492 RAAN/M

พย.ม. (การพยาบาลผู้ใหญ่)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: อรสา พันธุ์ภักดี พย.ด., ยูพาพิน ศิริโพธิ์งาม D.S.N. (ADULT HEALTH NURSING)

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงคุณภาพครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสบการณ์เกี่ยวกับเหตุผลในการเข้ารับบทบาท กิจกรรมการดูแล ปัญหาที่เกิดจากการทำบทบาท การจัดการเมื่อเกิดปัญหาจากการทำบทบาท และ การรับรู้บทบาทในผู้ดูแลผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพาที่บ้าน จำนวน 26 ราย โดยเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจงที่พาผู้ป่วยมารับการรักษาที่แผนกผู้ป่วยนอกของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ตามแนวคำถามเชิงโครงสร้างและบันทึกเทปขณะสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่าเหตุผลในการเข้ารับบทบาทของผู้ดูแล คือ มีความผูกพันกับผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพา มีความสามารถในการดูแล และสถานการณ์บังคับ กิจกรรมการดูแลได้แก่ ช่วยเหลือในกิจวัตรประจำวัน ทำกิจกรรมเกี่ยวกับการรักษา ฟันฟูสภาพ เฝ้าระวังสังเกตอาการผิดปกติ ป้องกันภาวะแทรกซ้อนและ ปรึกษาประคองจิตใจ อารมณ์ และ จิตวิญญาณ ปัญหาที่เกิดจากการทำบทบาท คือ มีความตึงเครียดทางกาย ทางอารมณ์ และทางสังคม ซึ่งผู้ดูแลมีการจัดการกับความตึงเครียดทางกายโดยการบรรเทาปวดด้วยการนวด รับประทานยาและกายภาพบำบัด ทางอารมณ์โดยการทำความเข้าใจกับธรรมชาติและความเจ็บป่วยของผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพา ยอมรับอดทน ให้กำลังใจตนเองและหาวิธีคลายเครียด และทางสังคมโดยแบ่งเวลา หากคนมาดูแลแทน จัดสรรการเงิน และปรับวิธีการติดต่อสื่อสาร ส่วนการรับรู้บทบาทมีทั้งทางบวกและทางลบ

จากผลการศึกษาชี้เสนอแนะให้พยาบาลควรส่งเสริมและพัฒนาผู้ดูแลให้มีความสามารถในการดูแล ภาควิชา และเห็นคุณค่าของตนเอง รวมทั้งจัดระบบการช่วยเหลือหลังการจำหน่าย เพื่อสนับสนุนให้ผู้ดูแลกระทำบทบาทได้ดีและลดโอกาสเกิดปัญหาจากการทำบทบาท

CAREGIVERS' EXPERIENCES IN CARING FOR DEPENDENT ELDERLY PERSONS.

RATCHANEE PAPANGKORN 4136492 RAAN/M

M.N.S. (ADULT NURSING)

THESIS ADVISOR: ORASA PANPAKDEE, D.N.S., YUPAPIN
SIRAPO-NGAM, D.S.N. (ADULT HEALTH NURSING)**ABSTRACT**

This qualitative study aims to explore the experiences of caregivers taking care of dependent elderly persons in relation to reasons for taking on the caregivers' roles, the function of caregivers in taking care of dependent elderly, problems of taking on the caregiver role, management of the problems and perceptions of being a caregiver. Twenty-six caregivers of dependent elderly who received treatment at a clinic of a private hospital in Bangkok were purposively selected to be "participants". Data were collected by using semi-structured tape recorded interviews. Data were analyzed using content analysis.

The results showed that there were three reasons for caregivers to take on the role. They had a connection to dependent elderly, capability to care, and considered that it was an unavoidable situation. The activities in taking care of dependent elderly persons consisted of helping with activities of daily living, medical care, facilitating physical exercise, monitoring abnormal signs and symptoms, prevention of complications, and providing mental, emotional, and spiritual care. It was found that there were three problems when participants took on the role of caregivers: physical strain, emotional strain, and social strain. Caregivers managed physical tension by using painkillers, massage, and physical therapy. Moreover, they tried to get adequate sleep and rest as well as staying healthy with exercise and healthy food. They also accepted their role, understood the nature of being a dependent elderly person in ill health, had positive thinking, were patient, and supported themselves in order to reduce the emotional strain. To cope with social strain, they managed to find free time, have someone else to care for dependent elderly, managed financial situations, and changed communication pattern with others. As for the perception of the caregivers' roles, they were reflected in both positive and negative ways.

From this study, the suggestions that can be made are that nurses should assist and enhance caregivers to have the capability in caring, to be proud of themselves, and to have a sense of self-value. This includes organizing a system to care for dependent elderly and caregivers after discharge from hospital, and to encourage caregivers to perform proper roles and alleviate problems while they are performing the role of caregivers.

KEY WORDS: CAREGIVERS' EXPERIENCES / CARING /
DEPENDENT ELDERLY / STRAIN

138 p. ISBN 974-04-3461-4